มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา **โครงการกลไกสื่อมวลชนศึกษาเพื่อสุขภาวะ** Foundation for Media Studies / Media Monitor	ห้อง 518 อาคารพญาไทบิลดิ้ง 31 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400 โทร: 02-246-7440 แฟกซ์: 02-246-7441 Email: mediamonitorth@gmail.com www.mediamonitor.in.th

การรายงานสถานการณ์การชุมนุมและเหตุการณ์ความรุนแรงที่บริเวณสนามกีฬาไทย-ญี่ปุ่นดินแดงในวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ช่วงเวลา 07.00-18.00 น.

ได้รับการสนับสนุนจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ที่มาและความสำคัญ

จากเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและกลุ่มผู้ชุมนุมเครือข่ายนักศึกษาและประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) ในวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพฯ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ใช้สถานที่ดังกล่าวเพื่อจับสลากหมายเลขประจำพรรคการเมืองในการลงสมัครรับเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 เหตุการณ์การปะทะส่งผลทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก ทั้งฝ่ายผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่ตำรวจ สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังพบผู้เสียชีวิตเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ 1 คน และการ์ดของ คปท. 1 คน อีกด้วย

ทั้งนี้จากเหตุการณ์การปะทะกันจนนำไปสู่ความรุนแรง สถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีและดาวเทียมช่องต่างๆ ได้มีการเกาะติดสถานการณ์และรายงานข่าวความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ดังกล่าวอย่างใกล้ชิด ซึ่งการนำเสนอข่าวของแต่ละช่องก็มีความแตกต่างกันไปทั้งในส่วนของรูปแบบและเนื้อหา เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองมีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้การนำเสนอข่าวนอกจากจะต้องมีความรวดเร็วแล้วยังต้องอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง และเป็นไปตามกรอบจริยธรรมวิชาชีพของสื่อมวลชนด้วย จากการ

สังเกตพบว่าที่ผ่านมารายการข่าวของสถานีโทรทัศน์บางช่องถูกตั้งคำถามจากสังคมถึงการให้พื้นที่/ความสำคัญกับข่าวที่เกี่ยวข้องเหตุการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะการชุมนุมทางการเมือง การนำเสนอของผู้สื่อข่าว/พิธีกรข่าวที่บิดเบือนความเป็นจริง/เลือกข้าง รวมไปถึงการทำหน้าที่รายงานข่าวของผู้สื่อข่าวภาคสนามว่าทำหน้าที่ตรงไปตรงมาว่ามีความรอบด้านหรือไม่

ด้วยเหตุนี้ มีเดียมอนิเตอร์ในฐานะหน่วยงานเฝ้าระวังสื่อ จึงได้ศึกษาการรายงานข่าวที่อยู่ภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง โดยเน้นไปที่การทำหน้าที่การรายงานสถานการณ์สดของผู้สื่อข่าวภาคสนามในเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพฯ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง ตั้งแต่ช่วงเวลา 07.00 – 18.00 น. เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีทั้ง 6 ช่อง ได้แก่ ช่อง 3, 5, 7, 9, 11 และไทยพีบีเอส และสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม 3 ช่อง ได้แก่ ช่อง Spring News, TNN24 และ Nation

วัตถุประสงค์การศึกษา

1.เพื่อศึกษาการทำหน้าที่รายงานสดของผู้สื่อข่าวภาคสนามของสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ต่อเหตุการณ์ทางการเมืองเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ภายใต้กรอบจริยธรรมวิชาชีพของสื่อมวลชน

หน่วยการศึกษา

ศึกษารายการข่าวที่มีการนำเสนอเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและกลุ่มผู้ชุมนุมเครือข่ายนักศึกษาและประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) ในวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพฯ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง โดยเน้นการรายงานสถานการณ์สดจากผู้สื่อข่าวภาคสนามของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีทั้ง 6 ช่อง ได้แก่ ช่อง 3, 5, 7, 9, 11 และไทยพีบีเอส และสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม 3 ช่อง ได้แก่ ช่อง Spring News, TNN24 และ Nation รวมทั้งหมด 9 ช่อง

นิยามศัพท์

เหตุการณ์ปะทะวันที่ 26 ธันวาคม 2556 หมายถึง เหตุการณ์การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและกลุ่มผู้ชุมนุมเครือข่ายนักศึกษาและประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) ในวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพฯ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. จริยธรรม และแนวทางปฏิบัติในการรายงานข่าวการชุมนุม การประท้วง การจลาจล การประทะ การปราบปรามที่รุนแรง การก่อการร้าย และภาวะสงคราม โดยองค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะ[1]

1) ในสภาวะที่เกิดความขัดแย้งในสังคมที่มีผลกระทบในวงกว้าง ถือเป็นหน้าที่ขององค์การ ในการปฏิบัติงานด้านการผลิตและการเผยแพร่รายการอย่างมั่งนำเสนอข้อมูลความคิดเห็น ที่หลากหลาย ครบถ้วน ไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใด ทั้งต้องพยายามเสนอข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น เพื่อให้สังคมมีทางออกจากความขัดแย้ง

2) นักข่าว และผู้รายงาน ต้องตระหนักว่าบุคคลมีสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมและการแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสงบและปราศจากอาวุธ

3) การรายงานข่าวการชุมนุม การประท้วง การจลาจล การก่อการร้าย ต้องรายงานอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง และรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งต้องระมัดระวังในการเลือกใช้คำพูดและเสียงที่ไม่ปรุงแต่ง ไม่ใส่อารมณ์ ไม่มีอคติ

4) การเสนอข่าว หรือรายงานต้องเลือกใช้คำเพื่อระบุถึงผู้ก่อเหตุอย่างถูกต้อง และเหมาะสม หลีกเลี่ยงการกล่าวถึงบุคคลว่าเป็นผู้ก่อการร้าย จนกว่าจะมีการพิพากษาคดีของศาล ยกเว้นเป็นการกล่าวของแหล่งข่าว หรือผู้ให้ข้อมูล ที่นักข่าวหรือยกเว้นเป็นการกล่าวของแหล่งข่าว แหล่งข้อมูล เมื่อมีการใช้คำนี้ผู้รายงานต้องอ้างถึงแหล่งข่าว แหล่งข้อมูล เมื่อมีการใช้คำนี้

---

[1] องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สสท). พ.ศ.2552. สสท.มุ่งมั่นเป็นสถาบันสื่อสาธารณะที่สร้างสรรค์สังคมคุณภาพและคุณธรรม. น.81-82. กรุงเทพฯ. บริษัท พริ้นต์โพร จำกัด

5) รายงานเหตุการณ์การปะทะ การปราบปรามหรือภาวะสงคราม ตามความเป็นจริง ไม่ปิดบังสภาพความโหดร้ายทารุณที่เกิดขึ้น แต่ต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเหยื่อ และต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเสนอภาพที่มีรายละเอียดที่สยดสยอง หรือสะเทือนใจ

6) ในสถานการณ์ที่มีการข่มขู่ คุกคาม หรือจับตัวประกัน ผู้ปฏิบัติงานควรรับฟังคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายความมั่นคง ก่อนการเผยแพร่ออกอากาศข้อความหรือภาพ ที่อาจเป็นเหตุให้สถานการณ์ทวีความรุนแรงขึ้น

แต่การปฏิบัติตามคำขอเรียกร้องของเจ้าหน้าที่และฝ่ายความมั่นคงที่ไม่ให้รายงานข้อมูลหรือตีพิมพ์ภาพบางภาพ รวมทั้งการขอร้องให้ออกอากาศข้อมูลบางอย่าง จะกระทำได้ต่อเมื่อมีเหตุผลที่ดี และต้องไม่ให้ความร่วมมือ หรือปฏิบัติตาม เพื่อออกอากาศข้อความหรือภาพที่รู้อย่างชัดเจนว่าเป็นเท็จ

แนวทางการศึกษา

ประเด็นที่ต้องการศึกษา/วิเคราะห์	แนวทางการศึกษา
การให้พื้นที่ข่าว (รายงานสถานการณ์สด)	• **สัดส่วนการนำเสนอ** • **ความรวดเร็วในการรายงานสถานการณ์** • **รูปแบบการรายงานสด** • **สัดส่วนตำแหน่งที่ใช้ในการรายงานสด** • **สัดส่วนประเด็นที่ถูกนำเสนอ**
การทำหน้าที่ของพิธีกร/ ผู้ประกาศข่าว/ผู้สื่อข่าวภาคสนามในการรายงานสถานการณ์สด	• **ลักษณะการใช้ภาษา ในการรายงานข่าว/ตั้งคำถามของพิธีกร/ ผู้ประกาศข่าว/ผู้สื่อข่าวภาคสนามที่ต้องไม่ประกอบด้วย: การสอดแทรกความคิดเห็น ชี้นำ พูดจาเสียดสี/ประชดประชัน การเหมารวม การแสดงสีหน้า/ น้ำเสียง ที่สะท้อนให้เห็นถึงอคติ ความบกพร่องในเรื่องจริยธรรม**
ภาพประกอบการรายงาน	• **ลักษณะการใช้ภาพที่สะท้อนให้เห็นอคติ / ความบกพร่องในเรื่องจริยธรรม**

กรอบการศึกษา

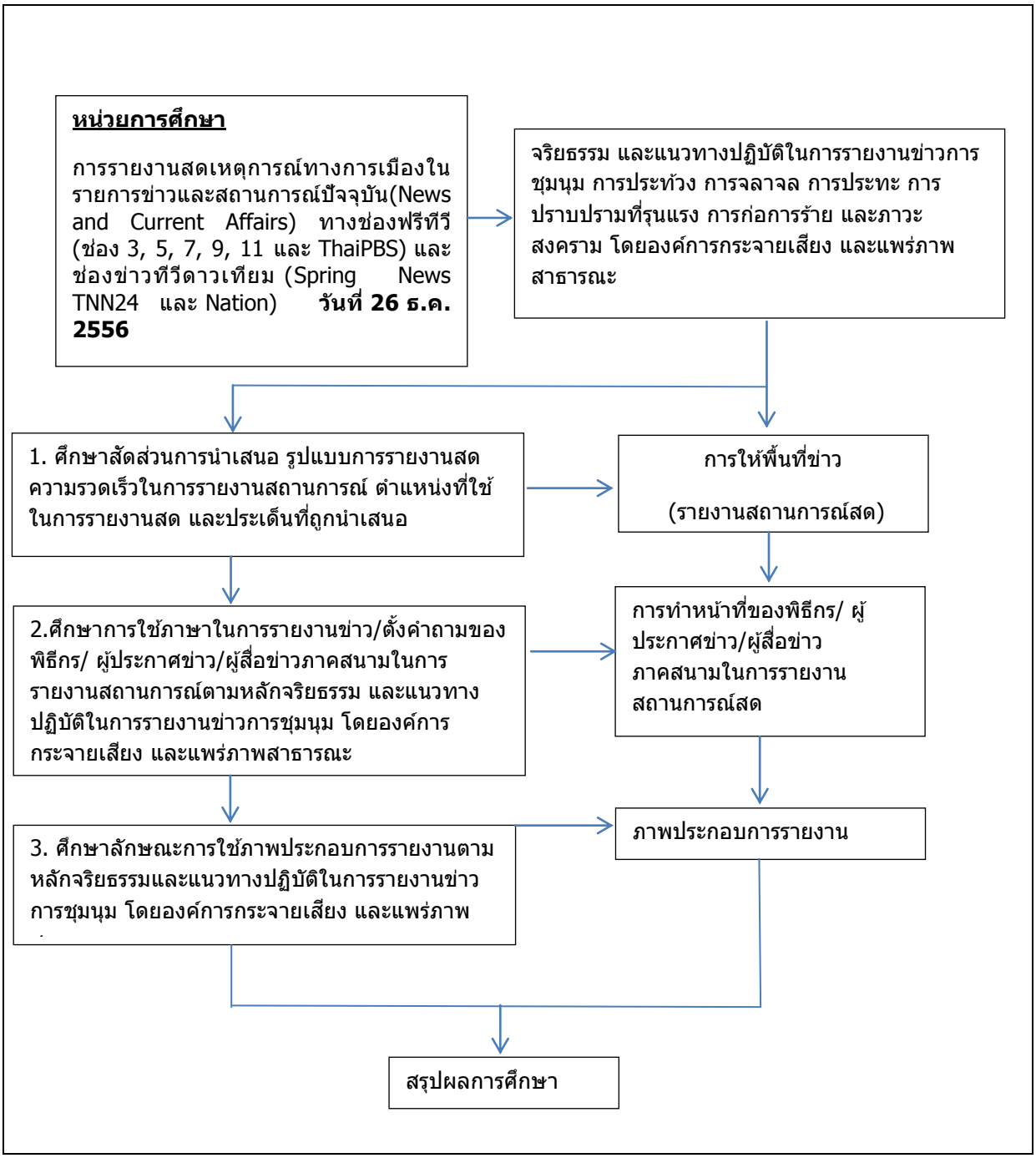

ผลการศึกษา

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี พบว่าช่องไทยพีบีเอสมีการให้พื้นที่สัดส่วนเวลาในการรายงานสดมากที่สุด โดดเด่นเรื่องการระมัดระวังภาษาในการรายงาน แต่พบว่าผู้สื่อข่าวภาคสนามยังมีการสอดแทรกความเห็นในบางกรณี ด้านช่อง 3 เน้นเกาะติดสถานการณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างใกล้ชิด แต่พบว่ามีการสอดแทรกความเห็นส่วนตัว และการคาดการณ์สถานการณ์เองบ่อยครั้ง ช่อง 7 เน้นให้รายละเอียดเหตุการณ์การเผชิญหน้า และพฤติกรรมของทั้งฝ่ายผู้ชุมนุม และตำรวจ ในขณะที่ช่อง 9 เน้นรายงานจำนวนและรายละเอียดผู้บาดเจ็บจากฝั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ มากกว่ากลุ่มผู้ชุมนุม ส่วนช่อง 11 เน้นรายงานตามสถานการณ์ผ่านทางโทรศัพท์เพียงอย่างเดียว ด้านช่อง 5 ให้ความสำคัญกับการรายงานผลการจับสลาก โดยมีสัดส่วนเวลาการรายงานสด จำนวนผู้สื่อข่าว และตำแหน่งการรายงานน้อยกว่าช่องอื่นๆ

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม พบว่าทุกช่องให้ความสำคัญกับการรายงานสด โดยให้พื้นที่การรายงานสดมากกว่าสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี มีการรายงานสดเกาะติดสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง โดยช่อง Spring News เน้นเกาะติดสถานการณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างใกล้ชิด แต่ยังพบการรายงานข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง เช่น ชื่อสถานที่ เป็นต้น ในขณะที่ช่อง TNN24 เน้นเกาะติดสถานการณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างใกล้ชิด ส่วนใหญ่รายงานสถานการณ์จากฝั่งผู้ชุมนุม แต่ยังพบสัดส่วนตำแหน่งการรายงานน้อยกว่าสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมช่องอื่นๆ ในส่วนของช่อง Nation เน้นการให้พื้นที่สัดส่วนเวลาในการรายงานสดมากที่สุด แต่ยังคงพบการรายงาน/ การตั้งคำถามที่สอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นของผู้ประกาศข่าว

1. **สัดส่วนการรายงานสถานการณ์สดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนาม**

จากการศึกษาสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี พบว่าช่องไทยพีบีเอสมีสัดส่วนเวลาการรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามมากที่สุด (1 ชั่วโมง 5 นาที) รองลงมาคือ ช่อง 7 และช่อง 3 ที่มีสัดส่วนการรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามที่ใกล้เคียงกัน (33 นาที และ 32 นาที) ช่อง 9 (21 นาที) ช่อง 11 (19 นาที) และช่อง 5 ซึ่งพบว่ามีการรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามน้อยที่สุด (10 นาที) ดังแสดงในแผนภูมิ

ภาพที่ 1 สัดส่วนการรายงานสดสถานการณ์ทางการเมืองของผู้สื่อข่าวภาคสนามในช่องฟรีทีวี

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม พบว่าช่อง Nation มีสัดส่วนเวลาการรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามมากที่สุด (1 ชั่วโมง 45 นาที) รองลงมาคือ ช่อง TNN24 (1 ชั่วโมง 10 นาที) และช่อง Spring News (58.27 นาที) ตามลำดับ

<u>ภาพที่ 2 สัดส่วนการรายงานสดสถานการณ์ทางการเมืองของผู้สื่อข่าวภาคสนามในช่องทีวีดาวเทียม</u>

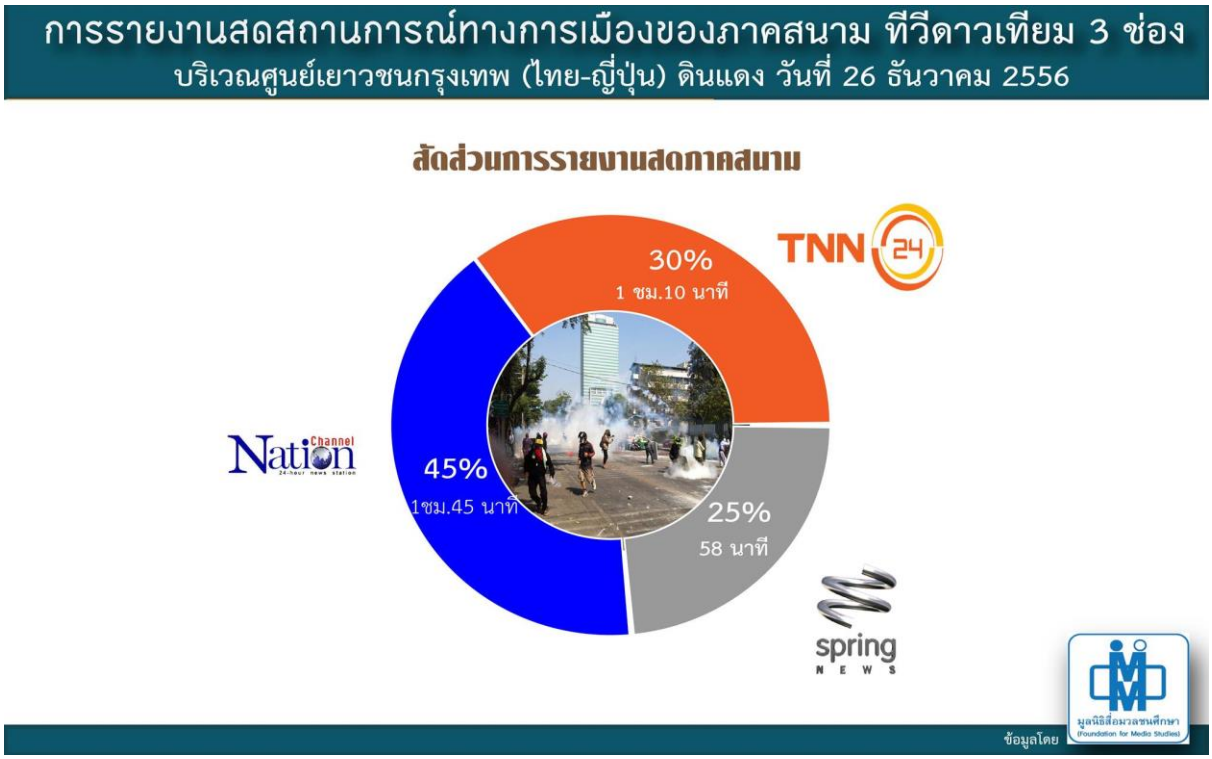

2. ความรวดเร็วในการรายงานสถานการณ์สดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนาม

จากเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในบริเวณศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง และพื้นที่โดยรอบ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2556 พบว่า สามารถแบ่งเป็นช่วงสำคัญได้ 2 ช่วง ได้แก่ 1) เหตุเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ชุมนุม คปท. เมื่อเวลาประมาณ 07.00 น. (ช่วงเช้า) และ 2) เหตุเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ชุมนุม คปท. เมื่อเวลาประมาณ 13.00 น. (ช่วงบ่าย)

ทั้งนี้ จากผลการศึกษาสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีพบว่า ในเหตุการณ์ช่วงเช้า ช่อง 3 เป็นช่องที่มีการรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามก่อนช่องอื่นๆ (07.19 น.) ตามด้วยช่องไทยพีบีเอส (07.26 น.) ช่อง 5 (08.40 น.) ช่อง 7 (08.53 น.) ช่อง 9 (09.00 น.) และช่อง 11 (09:02 น.)

สำหรับในช่วงบ่าย พบว่า ช่องไทยพีบีเอสเป็นช่องที่มีการรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามก่อนช่องอื่นๆ (ช่วงข่าวต้นชั่วโมง 14.00 น. การรายงานสถานการณ์สดอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลา 16.00 น.) ตามด้วยช่อง 9 (เริ่มรายงานเหตุการณ์ในข่าวต้นชั่วโมงช่วง 15.00 น.) ในขณะที่ช่องอื่นๆ พบว่า เริ่มมีการรายงานสถานการณ์สดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามในช่วง 17.00 น. <u>ดังแสดงในแผนภูมิ</u>

ภาพที่ 3 ตารางเวลาเปรียบเทียบการรายงานสถานการณ์สดสถานการณ์การเมืองในช่องฟรีทีวี

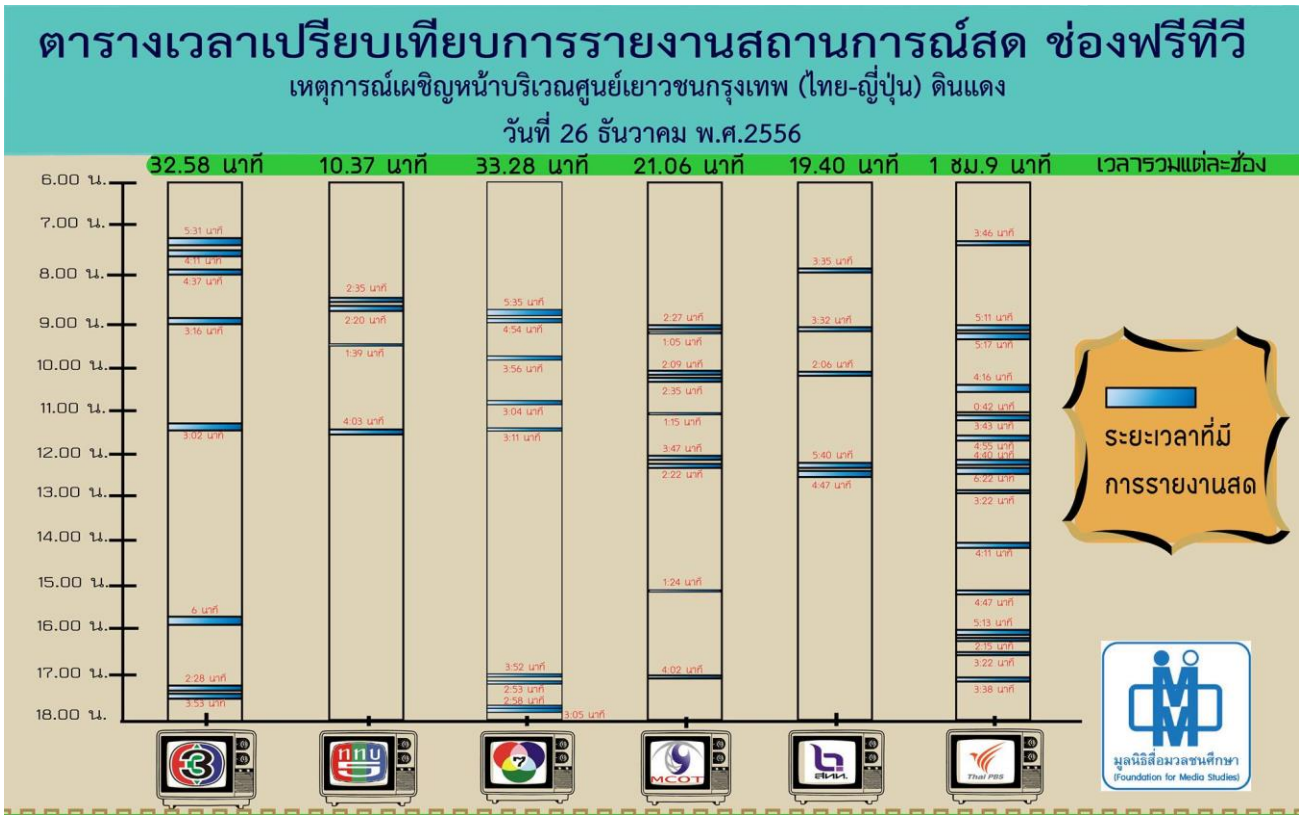

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม พบว่าในเหตุการณ์ช่วงเช้า ช่อง Spring News เป็นช่องที่มีการรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามก่อนช่องอื่นๆ (7.35 น.) ตามด้วยช่อง TNN (7.39 น.) และช่อง Nation (7.46 น.) ตามลำดับ.

สำหรับในช่วงบ่าย พบว่าช่อง TNN24 เป็นช่องที่มีการรายงานสดโดยผู้สื่อข่าวภาคสนามก่อนช่องอื่นๆ (13.41 น.) ตามมาด้วยช่อง Spring News (15.16 น.) และช่อง Nation (16.05 น.) ตามลำดับ

ภาพที่ 4 ตารางเวลาเปรียบเทียบการรายงานสถานการณ์สดสถานการณ์การเมืองในช่องทีวีดาวเทียม

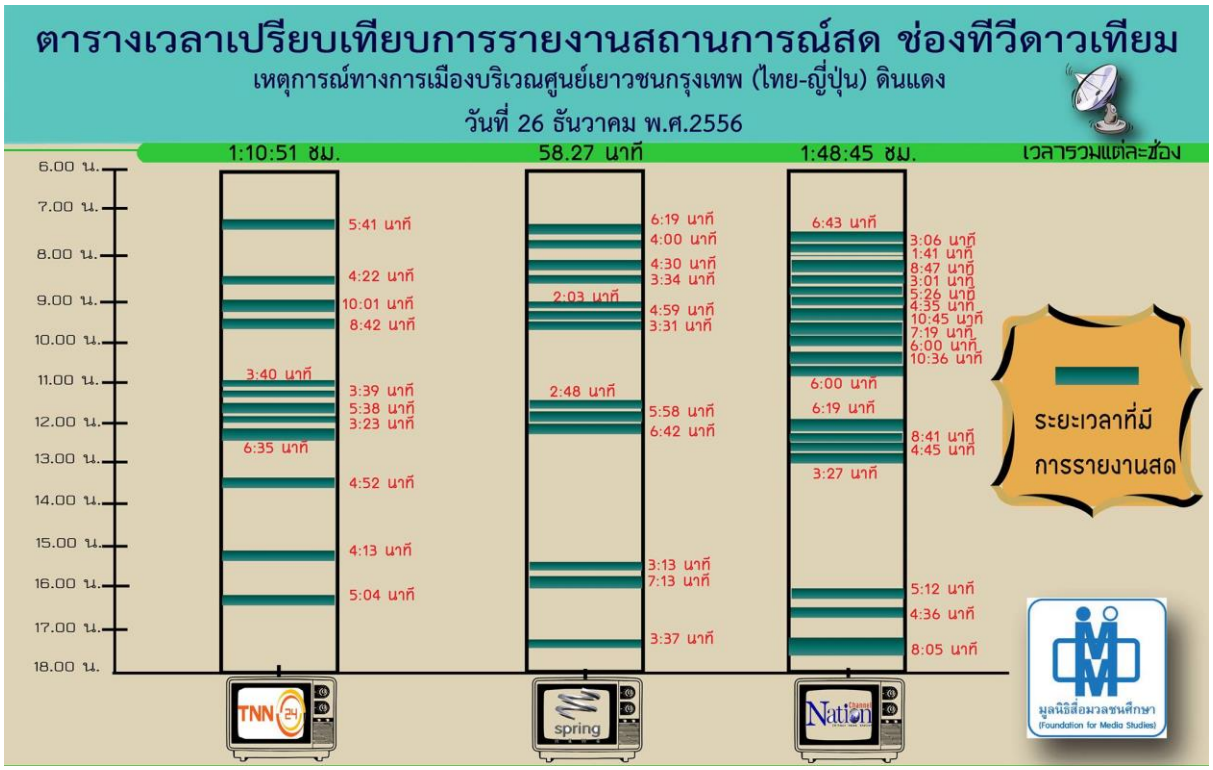

3. จำนวนผู้สื่อข่าวภาคสนาม และตำแหน่งในการรายงานสถานการณ์สด

จากการศึกษาพบว่า ในภาพรวมสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีทุกช่องมีการส่งผู้สื่อข่าวภาคสนามไปทำหน้าที่รายงานสดเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในบริเวณศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง และพื้นที่โดยรอบ จำนวน 3 คน เท่าๆ กัน ยกเว้นช่อง 3 ที่พบว่ามีผู้สื่อข่าวภาคสนาม 2 คน ในขณะที่ช่อง 5 ที่พบว่ามีผู้สื่อข่าวภาคสนามเพียง 1 คน

สำหรับตำแหน่งที่รายงาน พบว่า ช่องไทยพีบีเอสเป็นช่องที่ผู้สื่อข่าวภาคสนามไปประจำตามจุดต่างๆ หลากหลายมากที่สุด 6 จุด ได้แก่ 1) ภายในอาคารกีฬาเวศน์ 2 2) พื้นที่รอบนอกศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง 3) บริเวณถนนดินแดง 4) โรงพยาบาลทหารผ่านศึก ถนนวิภาวดี 5) สโมสรกองทัพบก และ 6) ทำเนียบรัฐบาล

ช่อง 7 พบผู้สื่อข่าวภาคสนามรายงานจากพื้นที่ 4 จุด ได้แก่ 1) พื้นที่รอบนอกศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง 2) หน้าโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ 3) ถนนวิภาวดีรังสิต และ 4) สโมสรกองทัพบก

ช่อง 9 พบผู้สื่อข่าวภาคสนามรายงานจากพื้นที่ 4 จุด ได้แก่ 1) บริเวณในอาคารกีฬาเวศน์ 2 2) บริเวณพื้นที่รอบนอกศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง 3) หน้ากระทรวงแรงงาน และ 4) ภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ช่อง 3 พบผู้สื่อข่าวภาคสนามรายงานจากพื้นที่ 2 จุด ได้แก่ 1) บริเวณพื้นที่รอบนอกศูนย์เยาวชนกรุงเทพ(ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง และ 2) สโมสรทหารบก

สำหรับช่อง 5 และ ช่อง 11 พบว่า มีผู้สื่อข่าวภาคสนามรายงานจากพื้นที่เพียงจุดเดียว กล่าวคือ ช่อง 5 เน้นรายงานสดจากบริเวณในอาคารกีฬาเวศน์ 2 ในขณะที่ช่อง 11 เน้นรายงานสดจากบริเวณพื้นที่รอบนอกศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง

<u>ภาพที่ 5 ตำแหน่งการรายงานสดสถานการณ์ทางการเมืองของผู้สื่อข่าวภาคสนามในช่องฟรีทีวี</u>

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมพบว่าสถานีโทรทัศน์ทั้ง 3 ช่องมีการส่งผู้สื่อข่าวภาคสนามไปทำหน้าที่รายงานสดเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในบริเวณศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง และพื้นที่โดยรอบ โดยช่อง Nation ส่งผู้สื่อข่าวภาคสนามไปรายงานสดจากพื้นที่มากที่สุด 8 คน รองลงมาคือช่อง Spring News และ TNN24 อย่างละ 5 คน เท่าๆ กัน

สำหรับตำแหน่งที่รายงาน พบว่าช่อง Spring News และ Nation Channel เป็นช่องที่ผู้สื่อข่าวภาคสนามไปประจำตามจุดต่างๆ หลากหลายมากที่สุด 4 จุด

ช่อง Spring News พบผู้สื่อข่าวภาคสนามรายงานจากพื้นที่ 4 จุด ได้แก่ 1) บริเวณในอาคารกีฬาเวศน์ 2 2) บริเวณพื้นที่รอบนอกศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง 3) โรงพยาบาลตำรวจ 4) สโมสรกองทัพบก

ช่อง Nation พบผู้สื่อข่าวภาคสนามรายงานจากพื้นที่ 4 จุด ได้แก่ 1) บริเวณในอาคารกีฬาเวศน์ 2 2) บริเวณพื้นที่รอบนอกศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง 3) ศูนย์วอร์รูมดูแลผู้ชุมนุม โรงพยาบาลสงฆ์ 4) ถนนวิภาวดีรังสิต

ช่อง TNN พบผู้สื่อข่าวภาคสนามรายงานจากพื้นที่ 3 จุด ได้แก่ 1) บริเวณในอาคารกีฬาเวศน์ 2 2) บริเวณพื้นที่รอบนอกศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง 3) หน้ามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

<u>ภาพที่ 6 ตำแหน่งการรายงานสดสถานการณ์ทางการเมืองของผู้สื่อข่าวภาคสนามในช่องทีวีดาวเทียม</u>

4. วิธีการนำเสนอ/ รายงานเหตุการณ์ของผู้สื่อข่าวภาคสนาม

ช่อง 3

เน้นการรายงานสถานการณ์จากบริเวณรอบศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดงเป็นหลัก โดยเฉพาะเหตุการณ์เผชิญหน้า/ปะทะระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากการศึกษาพบว่าผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่อง 3 มีการวางบทบาทของตนเองในฐานะผู้สังเกตการณ์ที่เน้นการเกาะติดรายงานความเคลื่อนไหว/พฤติกรรมของกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างใกล้ชิด พร้อมการบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างละเอียด แต่พบว่ามีการสอดแทรกอารมณ์ ความคิดเห็น และการคาดการณ์เหตุการณ์ในลักษณะที่อาจมีความรุนแรงเกิดขึ้นในบางกรณี

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการสอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว
"ตอนนี้สถานการณ์บริเวณหน้าศูนย์เหมือนกับเป็นสงครามย่อมๆเลยก็ว่าได้ เพราะว่ามีการยิงทั้งแก๊สน้ำตา กระสุนยาง ออกมาจากด้านในศูนย์เยาวชนไทย-ญี่ปุ่นดินแดง ขณะเดียวกันผู้ชุมนุมก็ขยายพื้นที่การปะทะไปจนถึงกระทรวงแรงงานแล้ว" **"ตอนนี้กลุ่มผู้ชุมนุมได้กลับเข้ามาในพื้นที่ เข้ามาดูความเสียหายของรถของตัวเอง แล้วเกิดความโกรธแค้นเพราะว่าไม่พอใจที่รถพังเสียหาย ตอนนี้คิดว่าสถานการณ์ช่วงค่ำไปน่าเป็นห่วงและน่าจะรุนแรงขึ้น"**

ช่อง 5

เน้นการรายงานเหตุการณ์การจับสลากหมายเลขผู้สมัครบัญชีรายชื่อจากภายในอาคารกีฬาเวศน์ 2 เป็นหลัก สลับกับเหตุการณ์ปะทะภายนอกอาคาร

จากการศึกษาพบว่าผู้สื่อข่าวภาคสนามมีความระมัดระวังในการรายงาน ตั้งแต่การระบุตำแหน่งรายงานของตนเอง พร้อมภาพ และการบรรยายให้เห็นพื้นที่ใกล้เคียงอย่างชัดเจน มีความระมัดระวังในการใช้ภาษา และไม่พบว่ามีการสอดแทรกความเห็น/ การคาดการณ์ที่นำไปสู่ความรุนแรง

แต่จากการให้สัดส่วนเวลาการรายงานสถานการณ์สดที่ค่อนข้างน้อย (มีการรายงานเฉพาะเหตุการณ์ในช่วงเช้า) ทำให้การรายงานเป็นการบรรยายเหตุการณ์การเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ชุมนุมทั่วๆ ไป และมีรายละเอียดของเหตุการณ์น้อยกว่าช่องอื่นๆ

ช่อง 7

เน้นการรายงานสถานการณ์บริเวณรอบศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดงเป็นหลัก โดยมีทั้งการรายงานจากบริเวณใกล้จุดปะทะ และการติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่อง 7 มีการวางบทบาทของตนเองในฐานะผู้สังเกตการณ์ โดยเน้นให้รายละเอียดเหตุการณ์การเผชิญหน้า และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทั้งจากฝ่ายผู้ชุมนุม และเจ้าหน้าที่ตำรวจ นอกจากนี้ยังพบว่ามีความพยายามในการอธิบายรายละเอียดที่มา/สาเหตุการเคลื่อนขบวนมาปิดล้อมศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง และการปิดถนนของผู้ชุมนุม แต่ยังพบว่ามีการสอดแทรกอารมณ์ และความคิดเห็นในการรายงานบ้างในบางกรณี

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการวางบทบาทของผู้สื่อข่าวภาคสนามในฐานะผู้สังเกตการณ์
"บรรยากาศที่นี่ยังตึงเครียดเพราะว่ายังมีการเผชิญหน้าของผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เมื่อสักครู่ที่ผ่านมามีการระดมยิงแก๊สน้ำตาและกระสุนยางเข้ามาที่ฝั่งนี้ แก๊สน้ำตามีเป็นสิบๆ ลูก ทำให้ผู้ชุมนุมต้องขยับล่าถอยออกมาในจุดที่ปลอดภัย ตอนนี้กำลังจะขยับไปที่ด้านหน้าเพื่อให้ผู้ชมเห็นบรรยากาศด้านหน้าให้เห็นกันสดๆ ตอนนี้ในส่วนของกลุ่มผู้ชุมนุม มีการพังรั้ว แท่งคอนกรีตก็สามารถที่จะดึงออกได้ 2-3 จุด แต่ผู้ชุมนุมเองยังไม่สามารถจะเข้าไปได้"

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการสอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว
"ผมเกรงว่าเหตุการณ์มันจะรุนแรงเหมือนตอนที่แยกพล1 และสะพานชมัยมรุเชษฐ์อีกหรือเปล่า อาจจะเป็นฝันร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นอีกครั้งซึ่งไม่อยากให้เกิดขึ้น"

ช่อง 9

เน้นการรายงานสถานการณ์จากบริเวณรอบศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดงเป็นหลัก รวมทั้งมีการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องในช่วงเช้า

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่อง 9 การวางบทบาทของตนเองในฐานะผู้สังเกตการณ์ โดยเน้นให้รายละเอียดเหตุการณ์การเผชิญหน้า และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทั้งจากฝ่ายผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีความระมัดระวังในการใช้ภาษารายงาน ไม่พบการสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวของผู้สื่อข่าว แต่พบว่ามีการให้น้ำหนักการรายงานจำนวนและรายละเอียดผู้บาดเจ็บจากฝั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ มากกว่ากลุ่มผู้ชุมนุม

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการให้น้ำหนักการรายงานจำนวนและรายละเอียดผู้บาดเจ็บจากฝั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ มากกว่ากลุ่มผู้ชุมนุม
"ส่วนเหตุการณ์ปะทะเมื่อเช้าล่าสุดมีผู้บาดเจ็บ ตำรวจถูกส่งตัวไปโรงพยาบาลตำรวจ 3 นาย ประกอบด้วย จ่าสิบตำรวจประดิษฐ์ วงศ์จันทร์ ดาบตำรวจปรีชา ทองเยี่ยม สิบตำรวจตรีธนพล ทั้งหมดมีบาดแผลตามร่างกาย โดยเฉพาะสิบตำรวจตรี ที่มีแผลบริเวณหัวไล่ ซึ่งกำลังตรวจสอบว่ามาจากกระสุนปืนหรือหัวน็อต และมีรายงานว่าผู้ชุมนุมก็ได้รับบาดเจ็บจากแก๊สน้ำตาเช่นเดียวกันครับ"

<u>ช่อง 11</u>

เน้นการรายงานสถานการณ์จากบริเวณรอบศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดงเป็นหลัก แต่เป็นการรายงานทางโทรศัพท์ทั้งหมด มีภาพเหตุการณ์จำกัด จึงอาจมีการให้รายละเอียดของเหตุการณ์ได้น้อยกว่าช่องอื่นๆ

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่อง 11 มีความระมัดระวังในการรายงานตัวเลขของผู้ชุมนุม รวมถึงการใช้ภาษาในการรายงาน แต่ยังพบว่า มีการสอดแทรกอารมณ์ และความคิดเห็นในบางกรณี

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการสอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว
"เมื่อเริ่มปะทะกันเจ้าหน้าที่ตำรวจก็พยายามกั้นทำให้ทางผู้ชุมนุมที่พยายามที่จะเข้าไปอยู่ แล้วก็ยังคงมีความรู้สึกว่าจะต้องเข้าไปภายในอยู่ เหมือนกับพยายามที่จะเข้าไปเพื่อให้มีเหตุขึ้นอยู่เพราะมีกลุ่มวัยรุ่นเข้ามาสมทบเพิ่มเติมและก็พยายามที่จะเข้าไปโดยที่ไม่ได้มีเหตุผลไม่ได้มีแกนนำมาชี้แจงว่าการเข้าไปนั้นเข้าไปเพื่ออะไร"

<u>ช่องไทยพีบีเอส</u>

เน้นการรายงานสถานการณ์จากบริเวณรอบศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดงเป็นหลัก รวมทั้งการติดตามความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างต่อเนื่องอย่างใกล้ชิดตลอดทั้งวัน

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่องไทยพีบีเอส มีการวางบทบาทของตนเองในฐานะผู้สังเกตการณ์ มีความโดดเด่นในการเน้นแหล่งอ้างอิงในการรายงานข้อเท็จจริงต่างๆ รวมถึงการใช้ภาษาอย่างระมัดระวัง (Hedging Strategy) ในการรายงานเหตุการณ์เผชิญหน้า เช่น การใช้คำว่า "เท่าที่สังเกต", "เท่าที่เห็นตอนนี้" เป็นต้น และมีการให้รายละเอียดการกระทำของทั้งจากฝ่ายผู้ชุมนุม และเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างสมดุล

ทั้งนี้ จากการศึกษายังพบว่าในบางกรณี ผู้สื่อข่าวภาคสนามช่องไทยพีบีเอสยังมีการสอดแทรกอารมณ์ และความเห็นในการรายงานสถานการณ์ด้วย

ตัวอย่างข้อความที่เน้นแหล่งอ้างอิงในการรายงาน
"ตอนนี้ได้รับความชัดเจนจากการที่ตำรวจประสานมาว่ามีผู้ชุมนุมถูกกักไว้ 14 คนโดยส่งไปที่ตชด. ภาค1" **"ตอนนี้เท่าที่ดิฉันได้สอบถามพูดคุยกับคุณนิติธรมาซัก 1 นาที ก็ได้รับคำตอบว่าตอนนี้ยังอยู่ในระหว่างการประเมินสถานการณ์กันอยู่"**

ตัวอย่างข้อความที่แสดงให้เห็นการใช้ภาษาอย่างระมัดระวัง
"<u>เท่าที่เห็นตอนนี้</u>เจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่บริเวณแนวรั้วเท่าที่ฉันสังเกตเห็นเกือบ 200 นายได้ บริเวณหน้าทางเข้าอย่างเดียว" **"หากผู้ชมสังเกตจะพบว่ามีมวลชนจำนวนมากวิ่งออกมาจากพื้นที่แนวปะทะด้านหน้าโดยเจ้าหน้าที่ฯ ผลักดันผู้ชุมนุมออกมาด้านนอกด้วยอาวุธที่มากกว่าแก๊สน้ำตา <u>ผมยังไม่เห็นจึงไม่สามารถยืนยันข้อมูลในจุดนี้</u>"**

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการสอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว
"แกนนำได้มาพิงบันไดบริเวณกำแพงเพื่อสังเกตการณ์ ก็ชัดเจนว่าได้มีผู้ชุมนุมปีนกำแพงเพื่อสังเกตการณ์ก็แต่ดูเท่านั้น แต่อยู่ๆ ตำรวจก็บอกเลยว่ามีการฝ่าเข้ามา ก็มีการใช้แก๊สน้ำตาทันที ตอนที่ตำรวจใช้ก็ไม่ได้มีเหตุการณ์วุ่นวายหรือการชุมนุมใดๆ ขึ้นเลยตำรวจก็ยิงออกมาเลย"

<u>ช่อง Spring News</u>

เน้นการรายงานสถานการณ์จากบริเวณรอบศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดงเป็นหลัก โดยเฉพาะเหตุการณ์เผชิญหน้า/ปะทะระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่อง Spring News มีความระมัดระวังในการใช้ภาษารายงาน ไม่ปรากฏการใช้ภาษาที่สะท้อนอคติหรือความคิดเห็นของผู้รายงาน แต่พบการรายงานข้อมูลที่ผิดพลาดบ้างบางกรณี เช่น ชื่อสถานที่ เป็นต้น

ช่อง TNN24

เน้นการรายงานสถานการณ์จากบริเวณรอบศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดงเป็นหลัก โดยเฉพาะเหตุการณ์เผชิญหน้า/ปะทะระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการรายงานจำนวน การให้รายละเอียดผู้ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต จากการปะทะทั้งฝ่ายตำรวจ ผู้ชุมนุม

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่อง TNN24มีความระมัดระวังในการใช้ภาษารายงาน ไม่ปรากฏการใช้ภาษาที่สะท้อนอคติหรือความคิดเห็นของผู้รายงาน

ช่อง Nation Channel

เน้นการรายงานสถานการณ์จากบริเวณรอบศูนย์เยาวชนกรุงเทพ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดงเป็นหลัก โดยเฉพาะเหตุการณ์เผชิญหน้า/ปะทะระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยรายงานสถานการณ์จากฝั่งผู้ชุมนุมเป็นส่วนใหญ่

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้สื่อข่าวภาคสนามของช่อง Nation ยืนรายงานในจุดที่อยู่ใกล้ผู้ชุมนุมค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในช่วงเช้าที่เกิดเหตุการณ์รุนแรง ในบางกรณีมีการสอดแทรกอารมณ์ และความเห็นในการรายงานสถานการณ์ด้วย

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการสอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว
"ก็ค่อนข้างควบคุมลำบากนะคะ เพราะว่าตั้งแต่เช้าแกนนำไม่ได้สั่งให้ทำอะไรเลย แต่ก็ปีนเข้าไปแล้วแล้วก็มีการขว้างปาขวดน้ำ เศษไม้เข้าไปหาตำรวจก่อนค่ะ พอแกนนำเห็นก็ห้ามปรามบ้าง ก็ค่อนข้างควบคุมยากค่ะ"

5. การเกริ่นนำ/ สรุปความ และตั้งคำถาม ของพิธีกร/ผู้ประกาศข่าว

จากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้ประกาศ/พิธีกรรายการข่าวในสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีเกือบทุกช่องมีความระมัดระวังในการรายงานเหตุการณ์การเผชิญหน้าระหว่างผู้ชุมนุมกลุ่ม คปท. และเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยไม่พบว่ามีการสอดแทรกความเห็น หรือใช้ภาษาที่สื่อถึงความไม่เป็นกลางในการตั้งคำถาม เกริ่นนำ หรือการสรุปเหตุการณ์ ยกเว้นช่อง 3 พบว่ายังมีการใช้ภาษาในลักษณะชี้นำ การใส่ความคิดเห็น และการคาดการณ์ที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงในบางกรณี

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการสอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นของพิธีกร/ ผู้ประกาศข่าว
"ขณะนี้กำลังใช้คีมตัดกุญแจอยู่ เพื่อหาทางเข้าไปภายใน จะเกิดเหตุการณ์เหมือนเมื่อวานหรือไม่ ซึ่งถ้าเกิดก็คงจะเป็นความวุ่นวายพอสมควร... ในส่วนของกกต. 5 คน ยังไม่สามารถเข้าไปข้างใน <u>โดยถ้า คปท.</u>

พยายามจะเข้าไปเหมือนเมื่อวานก่อน ก็คงจะวุ่นวายพอสมควร”
“เหมือนกับว่ามีการเจรจากันแล้วว่าจะจบ แต่ก็ไม่จบใช่ไหมครับ”

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมทั้ง 3 ช่อง พบว่ามีเพียงช่อง Nation เพียงช่องเดียวที่พิธีกร/ผู้ประกาศข่าวมีการสอดแทรกความเห็น หรือใช้ภาษาที่สื่อถึงความไม่เป็นกลางในการตั้งคำถาม เกริ่นนำ หรือการสรุปเหตุการณ์ค่อนข้างมาก

ตัวอย่างข้อความที่แสดงถึงการสอดแทรกอารมณ์และความคิดเห็นของพิธีกร/ ผู้ประกาศข่าว
"ทางข้างใน ทั้งผู้สมัคร และ กกต. มองสถานการณ์ข้างนอกยังไงบ้างคะ เพราะตัวเองกำลังจะเดินหน้าทั้งที่สถานการณ์ข้างนอกเป็นแบบนี้"
"...พยายามจะทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด ด้วยหวังว่าผ่านพ้นการจับสลากไปแล้ว ผมคิดว่า กกต. ก็คงคิดว่า คปท. ล่าถอยกลับไปมั้ง"

6. วิธีการนำเสนอภาพเหตุการณ์

จากการศึกษาพบว่าสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีส่วนใหญ่ยังมีการนำเอาภาพเหตุการณ์เผชิญหน้าระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่มาใช้ซ้ำ โดยไม่มีการระบุว่าเป็นแฟ้มภาพ ยกเว้นช่อง 5 และช่องไทยพีบีเอส โดยผู้ประกาศข่าว และผู้สื่อข่าวภาคสนามจะคอยเน้นย้ำกับผู้ชมว่าภาพดังกล่าวเป็นภาพรายงานสด หรือภาพจากเหตุการณ์ก่อนหน้า ในกรณีที่มีการนำกลับมาใช้ในการรายงานซ้ำ

ช่อง ไทยพีบีเอส
ตัวอย่างข้อความ
“สถานการณ์ล่าสุดแกนนำคปท ให้ผู้ชุมนุมนั้นกลับไปรวมตัวกันที่บริเวณทำเนียบรัฐบาล บริเวณสะพานชมัยมรุเชษฐ์ซึ่งเป็นที่ตั้งของ คปท เพราะมีกระแสข่าวว่าว่าจะมีการเข้าสลายการชุมนุม ซึ่งสถานการณีที่ดินแดงนั้นค่อนข้างที่จะเบาบางลงไปบ้างแล้วนเครับแต่ว่าเรามีภาพสถานการณ์ก่อนหน้านี้ ช่วงเวลาประมาร 9.00 10.00 11.00 ซึ่งมีการปะทะกันอย่างต่อเนื่องของทั้ง 2 ฝ่าย นี่เป็นภาพถ่ายจากหนูน้อยเจ้าเวหาทีมข่าวไทยพีบีเอส ซึ่งบินถ่ายเมื่อประมาณ 10 นาฬิกา จุดที่ประตู 1 ของศูนย์เยาวชนไทยญี่ปุ่นดินแดง”

ผลการศึกษาพบว่าสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีส่วนใหญ่ มีการใช้ภาพที่สอดคล้องกับเนื้อหาการรายงาน โดยส่วนใหญ่เป็นภาพจากมุมมองของผู้ชุมนุม/ หลังแนวผู้ชุมนุม/ หรือบริเวณด้านข้าง เนื่องจากผู้สื่อข่าวภาคสนามส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าไปในบริเวณอาคาร/ ตำแหน่งที่ตั้งของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ โดยจากการศึกษาพบว่าช่องไทยพีบีเอสเป็นเพียงช่องเดียวที่มีการใช้ภาพมุมสูงเพื่อให้เห็นเหตุการณ์เผชิญหน้า/ ปะทะจากทั้งสองฝ่าย

นอกจากนี้ยังพบว่าสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีส่วนใหญ่มีการหลีกเลี่ยงการใช้ภาพในลักษณะที่เน้นย้ำให้เห็นบาดแผลของผู้บาดเจ็บ ยกเว้นช่อง 9 ที่พบว่ามีการขยาย (Zoom) ให้เห็นภาพบาดแผลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และช่างภาพ และมีการเล่นภาพซ้ำวน (Replay) ในบางกรณี

จากการศึกษาสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมทั้ง 3 ช่องพบว่า ช่อง Spring News มีการนำเอาภาพเหตุการณ์เผชิญหน้าระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่มาใช้ซ้ำ โดยไม่มีการระบุว่าเป็นแฟ้มภาพ ยกเว้นช่อง TNN24 และช่อง Nation ที่ผู้ประกาศข่าว และผู้สื่อข่าวภาคสนามจะคอยเน้นย้ำกับผู้ชมว่าภาพดังกล่าวเป็นภาพรายงานสดหรือภาพจากเหตุการณ์ก่อนหน้า ในกรณีที่มีการนำกลับมาใช้ในการรายงานซ้ำ

ช่อง TNN24
ตัวอย่างข้อความ
"ซึ่งขณะนี้ยังคงมีเสียงปืนดังขึ้นเป็นระยะๆ ทาง จนท.ตร. ยังใช้แก๊สน้ำตา เพื่อป้องกันไม่ให้หลุ่มผู้ชุมนุมมีการเคลื่อนตัวเข้าไปด้านใน เวลานี้มีผู้บาดเจ็บทั้งกลุ่มผู้ชุมนุมและจนท.ตร.ด้วยพื้นที่สนามกีฬาฯ ยังไม่สามารถใช้คำว่า สถานการณ์คลี่คลายลงได้เลย แม้ว่าเมื่อสักครู่ที่ผ่านมา หัวหน้าฝ่ายรักษาความปลอดภัยจะเข้าไปเจรจากับ ตร. ที่รักษาพื้นที่อยู่ด้านใน ความชุลมุนวุ่นวายที่เกิดขึ้นบริเวณด้านหน้าสนามกีฬาฯ ก็เกิดขึ้นต่อเนื่องตลอดหลายชั่วโมงที่ผ่านมา ภาพที่เห็นเป็นภาพที่บันทึกไว้ตั้งแต่เวลา 13.00น. ต่อเนื่องมาถึงเวลา 14.30น. เมื่อสักครู่ที่ผ่านนี่เอง ระหว่างประตู1 และ2 จะเห็นว่ายังคงมีความชุลมุนวุ่นวายให้เห็นต่อเนื่องจากช่วงเช้าและช่วงสายที่ผ่านมา"

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมทั้ง 3 ช่อง เน้นการใช้ภาพที่มาจากมุมมองของผู้ชุมนุม/ หลังแนวผู้ชุมนุม/ หรือบริเวณด้านข้าง เนื่องจากผู้สื่อข่าวภาคสนามส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าไปในบริเวณอาคาร/ ตำแหน่งที่ตั้งของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ โดยเฉพาะช่อง Nation เน้นการรายงานสดเป็นหลัก จึงมีการเชื่อมสัญญาณภาพจากสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆ เช่น T-News และ Bluesky เพื่อใช้ประกอบการรายงานสดด้วย ส่วนช่อง Spring News ในช่วงเช้ามีการเกาะติดสถานการณ์ผ่านหน้าจอเล็ก ด้วยการเชื่อมสัญญาณจากช่อง Bluesky ตลอดทั้งรายการ นอกจากนี้ยังพบว่าสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมช่อง TNN24 และ Nation มีการนำเสนอที่เน้นย้ำให้เห็นภาพบาดแผลของผู้บาดเจ็บ ยกเว้น ช่อง Spring News ที่มีการเซนเซอร์ภาพบาดแผล

สรุป/ อภิปรายผลการศึกษา

. จากการศึกษาการนำเสนอการรายงานสดเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและกลุ่มผู้ชุมนุมเครือข่ายนักศึกษาและประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) ในวันที่ 26 ธันวาคม 2556 ที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพฯ (ไทย-ญี่ปุ่น) ดินแดง ของรายการข่าวทางฟรีทีวี และทีวีดาวเทียม ทั้ง 9 สถานี ระหว่างวันที่ 26 ธ.ค. 2556 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. **การให้พื้นที่ข่าว**

พบว่าในภาพรวม สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมให้ความสำคัญกับการรายงานสดเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและกลุ่มผู้ชุมนุมเครือข่ายนักศึกษาและประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) มากกว่าสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี โดยช่อง Nation ให้พื้นที่สัดส่วนเวลาในการรายงานสดมากที่สุด ในขณะที่ช่อง 5 ให้พื้นที่สัดส่วนเวลาในการรายงานสดน้อยที่สุด ที่สุด ด้าน ThaiPBS ถือเป็นช่องที่มีการให้พื้นที่สัดส่วนเวลาในการรายงานสดมากที่สุดในกลุ่มฟรีทีวี ในส่วนของความรวดเร็วในการรายงานสดเหตุการณ์ พบว่า ในช่วงเช้า ช่อง 3 รายงานสดรวดเร็วที่สุด (7.19 น.) รองลงมา คือช่องไทยพีบีเอส (7.26 น.) และช่อง Spring News (7.36 น.) ตามลำดับ ส่วนในช่วงบ่ายช่อง TNN24 รายงานสดรวดเร็วที่สุด (13.41 น.) รองลงมาคือช่อง ไทยพีบีเอส (14.00 น.) และช่อง 9 (15.00 น.) ตามลำดับ ซึ่งสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีและดาวเทียมใช้การรายงานสดผ่านโทรศัพท์ และรายงานสดผ่านภาพและเสียง ขึ้นอยู่กับความสะดวกและความปลอดภัยของผู้สื่อข่าวภาคสนาม

ในส่วนของจำนวนผู้สื่อข่าวภาคสนามและตำแหน่งในการรายงานสด ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีพบว่า ช่อง 7 9 11 และไทยพีบีเอส ส่งผู้สื่อข่าวภาคสนามลงพื้นที่มากที่สุดคือ 3 คน ส่วนช่อง 5 ส่งผู้สื่อข่าวภาคสนามลงพื้นที่น้อยที่สุด คือ 1 คน โดนช่องไทยพีบีเอสนั้นมีตำแหน่งการรายงานสดที่หลากหลายมากที่สุด คือ 6 จุด ส่วนช่อง 5 และ 11 มีตำแหน่งรายงานสดน้อยที่สุดเพียง 1 จุด

ในส่วนของโทรทัศน์ดาวเทียมพบว่า ช่อง Nation ส่งผู้สื่อข่าวภาคสนามลงพื้นที่มากที่สุด 8 คน ส่วนช่อง Spring News และ TNN24 ส่งผู้สื่อข่าวภาคสนามไป 5 คน โดยช่อง Spring News และ Nation มีตำแหน่งการรายงานสดมากที่สุด 4 จุด ส่วนช่อง TNN24 มีตำแหน่งรายงานสด 3 จุด

ในส่วนของเนื้อหาที่นำเสนอพบว่าผู้สื่อข่าวภาคสนามของแต่ละช่องเกาะติดสถานการณ์อยู่ในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นการรายงาน การเผชิญหน้า/ ปะทะกันระหว่าง ผู้ชุมนุม และ จนท ตำรวจ เป็นหลัก รองลงมาเป็นการรายงานจำนวน และการให้รายละเอียดผู้ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต จากการปะทะ ทั้งฝ่ายตำรวจ ผู้ชุมนุม ผู้สื่อข่าว และประชาชนทั่วไป

2. **การทำหน้าที่ของพิธีกร/ ผู้ประกาศข่าว/ผู้สื่อข่าวภาคสนามในการรายงานสถานการณ์สด**

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี พบว่าการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวภาคสนามส่วนใหญ่มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในการรายงานสถานการณ์ มีเพียงบางช่อง เช่น ช่อง 3 7 11 และไทยพีบีเอส ที่ผู้สื่อข่าวอาจมีการสอดแทรกอารมณ์ และความเห็นบ้างในบางกรณี โดยเฉพาะช่อง 3 ยังมีการใช้ภาษาในลักษณะชี้นำ การใส่ความคิดเห็น และการคาดการณ์ที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงบ้างในบางกรณี

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมพบว่าการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวภาคสนามส่วนใหญ่มีความระมัดระวังในการใช้ภาษาในการรายงานสถานการณ์ มีเพียงช่อง Nation เพียงช่องเดียวที่ผู้สื่อข่าวอาจมีการสอดแทรกอารมณ์ และความเห็นบ้างในบางกรณี และพิธีกร/ ผู้ประกาศข่าวมีการสอดแทรกความเห็นหรือใช้ภาษาที่สื่อถึงความไม่เป็นกลางในการตั้งคำถาม เกริ่นนำหรือการสรุปเหตุการณ์ค่อนข้างมาก

3. **ภาพประกอบการรายงาน**

การนำเสนอภาพเหตุการณ์ ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีการรายงานสดส่วนใหญ่มีการนำภาพเหตุการณ์มาใช้ซ้ำ โดยไม่ระบุว่าเป็นแฟ้มภาพ มีเพียงช่อง 5 และ ไทยพีบีเอสที่ใช้วิธีการเน้นย้ำกับผู้ชมว่าภาพดังกล่าวเป็นภาพรายงานสด หรือภาพจากเหตุการณ์ก่อนหน้า ในกรณีที่มีการนำกลับมาใช้ในการรายงานซ้ำ นอกจากนี้ยังพบด้วยว่าส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงการใช้ภาพที่เห็นบาดแผล ยกเว้นช่อง 9 ที่มีการขยายให้เห็นบาดแผล และใช้ภาพวนซ้ำ

นอกจากนี้ยังพบด้วยว่าช่องไทยพีบีเอสมีการใช้ภาพมุมสูงเพื่อให้เห็นเหตุการณ์เผชิญหน้า/ปะทะจากทั้งสองฝ่าย ซึ่งไม่พบการรายงานลักษณะนี้ในช่องอื่นๆ

ในส่วนของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมพบว่าช่อง Spring News มีการนำเอาภาพเหตุการณ์เผชิญหน้าระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่มาใช้ซ้ำ โดยไม่มีการระบุว่าเป็นแฟ้มภาพ มีเพียงช่อง TNN24 และช่อง Nation ที่ผู้ประกาศข่าว และผู้สื่อข่าวภาคสนามจะคอยเน้นย้ำกับผู้ชมว่าภาพดังกล่าวเป็นภาพรายงานสดหรือภาพจากเหตุการณ์ก่อนหน้า ในกรณีที่มีการนำกลับมาใช้ในการรายงานซ้ำ

นอกจากนี้ยังพบว่าภาพที่ใช้ในการรายงานของสถานีโทรทัสน์ดาวเทียมส่วนใหญ่เป็นภาพที่มาจากด้านหลังของผู้ชุมนุม อีกทั้งใช้ภาพสดจากการการเชื่อมสัญญาณจากสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมช่องอื่นๆ ประกอบการรายงาน เช่น BlueSky T-News เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1.หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สภาวิชาชีพวิทยุและโทรทัศน์ไทย ควรมีการอบรมให้ความรู้และถอดบทเรียนเรื่องจริยธรรมในการนำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้ง การชุมนุม การประท้วง การจลาจล การปะทะ การปราบปรามที่รุนแรง ฯลฯ ให้กับ บรรณาธิการ ผู้ประกาศข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้สื่อข่าวภาคสนาม ช่างภาพ ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. สื่อโทรทัศน์ควรกำหนดข้อจริยธรรม (Code of Ethics) และแนวทางปฏิบัติ (Code of Conduct) ในการนำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้ง ฯลฯ อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำมาเป็นกรอบในการปฏิบัติร่วมกันต่อไป